

Kees van Kooten

*Koot graaft zich
autobio*

2011

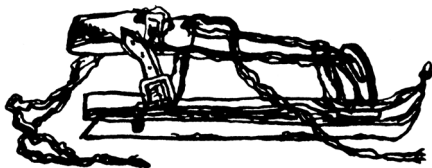
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Voor mijn ouders

OP HET IJS

Iedereen kijkt naar me, behalve zij. Daarnet was ik haar even kwijt omdat ik op die belachelijke friese doorlopers van mijn opa geen fatsoenlijke bochten kan maken verdomme. En dat koperen eikeltje is nu ook al van de linker schaatspunt af. Net goed.

Op de rechte stukken van de ondergespoten tennisbaan kan ik haar aardig bijbenen maar zodra we linksom de bocht ingaan moet ik afhaken. Ik strompel maar zo'n beetje de hoek om, pootje omvernoemen ze dat en wacht dan na de bocht, wankel achteromkijkend, tot ik haar weer aan zie komen kwetteren met haar paardestaart en haar paarse slobbertrui en haar waardeloze vriendinnen. Had ik verdomme maar hockeyschaatsen verdomme.

Straks doven ze de schijnwerpers en zwijgt Louis Prima en veegt het personeel hand in hand de baan schoon en dan heeft ze nóg niet teruggekeken.

Ha, dat scheelt, die Parka. Met mijn handen hoog in de schuine borstzakken gebald, patineer ik blasé mijn rondjes. Rucanor Hockeyschaatsen zijn het en die krassen niet, maar ronken. Achteruit pootje over kan ik erop, zonder handen. Ook, met beide armen los, keihard insprinten op een groepje meisjes, mikkend op die ene blonde met die rode mohair sjaal en dan op een halve meter afstand snijdend remmen op 1 dwarse schaats.

Waar zijn mijn vader en moeder nou toch? Ik sta hier maar te kleumen achter onze keukenstoel, m'n linker klompschaats bungelt weer helemaal los naast mijn voet over het ijs en mijn moeder natuurlijk maar zwieren in haar lange rok. Losse Kunstschaatsen heeft ze, met klemmen die je aan moet draaien met een sleutel die kwijt is dus dat doet mijn vader met zijn kombinatietang die hij, op het ijs, in zijn rugzak met zich meebult. Ze zijn mij beloofd voor later, die schaatsen van mijn moeder, dus als ik daar nou een los paar zwarte hoge schoenen bij zie te krijgen of de noppen onder mijn voetbalschoenen vandaan sloop, zijn het net hockeyschaatsen, als

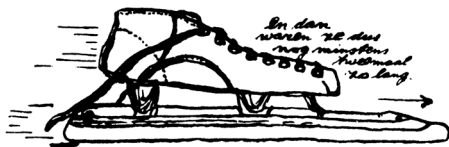
ze van een afstandje kijken. Trouwens ik zal dan zo hard gaan dat ze geeneens de tijd om goed te kijken krijgen.

*hier bedoel
ik dus om Anka-
hals hangende
hockeyschaatsen
mee; ja, hoor 's:
ik ben nansen
niet!*

Alhoewel je op hockeyschaatsen natuurlijk nooit zo hard gaat als op Houten Noren van Nooitgedagt, dat merk ik wel. Lange Houten Noren, daar rijden alleen de echte kenners op. Ik zou niet eens Echte Noren met vaste schoenen willen hebben! Als de nieuwjaarsfooien van mijn krantenwijk gunstig uitvallen, misschien. Want ik heb Noren met Witte Schoenen zien staan bij v&d, een paar paar maar dus als die maar niet weg zijn voordat ik het geld heb en de winter voorbij is. En als ze die Brigitte Bardot-films nog maar draaien als ik 18 ben.

Na drie uur schaatsen weer op je blote schoenen lopen geeft met Noren ook een veel citroewenniger luchtkussen onder je voeten dan met gewone houten friezen. Ze vroeg of ik de schaatsen van haar broertjes even stevig onder wilde binden maar waar ben ik aan begonnen want dit is broertje nummer zeven al en zelf is ze allang weer weggekrast.

Balangrud heten mijn Noren. Ze hebben zwarte, zachtleren schoenen en ik spring er zijdelings mee over scheuren, vertraagd bijna, alleen met mijn handen op mijn rug gaat nog niet echt van harte; ik heb nog steeds het gevoel of ze me geboeid hebben.

Eenzaam hangt de medaille van de Molentocht (35 kilometer) in het Prijzenkastje dat mijn vader voor me heeft getimmerd want ik wil bij Hijs Hokij en op Noren blijven rijden, ertussendoor, schijnt de pest voor je schaatstechniek te zijn, als je eenmaal ijshockeyt. Moet ik mijn zoon nou meteen

Noortjes met schoenen geven of hem via houten schaatsen steeds hogerop laten klungelen? Ik moet een vijver zien te vinden, met treurwilgen ernaast; dat hij zich aan een tak kan optrekken, steeds een paar meter glijden en dan weer terugkrabbelen. Zo moet je het leren, heb ik zelf ook gedaan.

En je ziet het resultaat want als ik het zo bekijk, op dit ondergespoten weiland, dan zijn mijn vrouw en ik de enigen die dat nog kunnen: met gekruiste armen twee aan twee hoefijzers zwierend. Tweeënzeventig en achtenzestig zijn we nu maar we gebruiken de hele ijsvlakte nog, in de breedte. Vloekend moet het groepje Norenrijders elke ronde van zijn snelle binnenbaan wijken om ons niet te raken. Geven wij die broekjes even een lesje in ijspret? En iedereen kijkt naar ons.

SCHRIJVER WORDEN

Kennelijk kou gevat. Hoewel – ik kan best weer op de been maar heb nog geen zin. Wat nu. ‘Hoe voel je vanmorgen?’ vraagt B., binnenkomend met de T., ‘knullie alweer beter of mannetje nog ziekie?’

Kijken of haar vrolijkheid me pijn doet is het beste. ‘Die gotverdomde snotprop,’ bonk ik woedend op mijn voorhoofd, ‘en die konstante water-vallen achter mijn ogen en die zware dijbenen! Als ik vandaag nou wéér niet fatsoenlijk kan poepen dan ben ik stapelgek vanavond. Zijn de kinderen al naar school? Mooi zo. En de krant, is die er al? Mooi is dat. Wat nou glad. Het is toch zeker nergens glad meer? Dan moet je zometeen maar even bellen en dat we hem anders opzeggen.’ Woest sla ik de dekens weg en zwaai mijn benen buiten boord.

‘Kun je niet lekker in bed blijven?’ vraagt B. voorzichtig. Ze weet dat haar dag verloren is wanneer ik opsta; ik zal haar afwisselend voor de voeten lopen en achter haar kont zitten, redeloze grieven spui-

end tegen haar wijze van huishouden en onafgebroken vuile wijsvingers onder haar neus wrijvend. ‘Wil je misschien even kijken, schat? Deze vinger haalde ik dus even langs de plint achter het gasfornuis, ja? Kan daar binnenkort misschien iets aan gedaan worden? Het is maar een ideetje hoor. Ik bedoel, niet dat ik er echt op sta, maar het lijkt mij toch op een bepaalde manier gewoon niet meer dan hygiënies dat die dingen min of meer worden bijgehouden enigszins, door jou. Niet dan soms?’ Griep verrechtst.

‘Lekker in bed blijven?’ kraai ik dus. ‘Hoeveel dagen denk je dat ik al achterop ben, door die kutgriep?’

‘Nou dan kan dat ene dagje er ook nog wel bij,’ zegt B., ‘want zo is het natuurlijk ook geen werken. Als je er nou vandaag nog lekker in blijft, dan ben je morgen weer helemaal het heertje.’

Met mijn hoofd in mijn handen blijf ik op de rand van het bed zitten griepen. Dan begin ik, zo moeilijk mogelijk kijkend, kwaadsniks te zuchten, trek mijn witte benen weer binnen boord en smeeek om een ontbijtje. B. schudt mijn kussen op, schuift de gordijnen open en laat een déjà-flu binnen: de geur van verse koffie, de radiostem die de water-

standen leest (Schaffhausen) en het zoemen van een stofzuiger bij de bureu restaureren het complete spijbelgevoel van vijftwintig jaar geleden – liggend op een bed van twee tegen elkaar geschoven leunstoelen, hoor ik hoe mijn moeder in de keuken een beschuitje smeert. Ik moest voor het eerst in mijn leven een hele week van huis. Naar een Schoolkamp. Daar kon ik wel om huilen want ik had geen vriendjes op die school. Dat kwam jongens van zeven droegen daar al lange broeken, terwijl ik tot mijn twaalfde jaar een jugendstil plusfours aanhad.

Bekend? Bekend. Je probeerde hem tot pantalon te nonchaleren door de pijpen geheel te laten zakken, maar daar werd het een harembroek door. De ideale swingsjok-lengte van die donkerblauwe slobbertrainingsbroeken benaderde je hooguit tot op toch nog altijd twintig, tien gênante centimeters. Ach die oude wijde molton trainingspakken met dat wijdlopijge jek waarin al het mouw- en buikbandelastiek gesprongen moest wezen – zo maken ze ze óók al niet meer. Geen trainingspak, auto, vlotte schoen of leuke sjaal zonder streep meer te krijgen. Dom!

Intussen was ik door die plusfours zó eenken-

nig geworden, dat mijn ouders bang waren dat ik homoseksualiteit had, wat er toen net een beetje inkwam. Daarom wilden zij mij naar een Zomerkamp van de Christelijke Jonge Mannen Vereniging doen; als afleiding en dat ik wat vrijer werd.

In een grauw Haags gebouw gingen we naar een bibberig propagandafilmpje kijken waarop je schaterende, opgeschoren jongens in allemaal plusfieren en te grote zwarte voetbalbroeken elkaar achterna zag zitten, in een zandverstuiving staat me bij. Ook was gefilmd hoe een groep van zes of zeven christelijke gasten 's avonds op de slaapzaal het gezicht van een kwasi slapend kameraadje beschilderde met de uitknijpselen van een tube Medinos.

Goddank zag mijn vader de CJMV toen ook niet meer zitten. De ouders kregen, met het licht weer aan, nog een kopje koffie en wat vergeelde folders over het Christendom. Er zaten van die platte houten lepeltjes bij de koffie. In de provincie krijg je ze nog wel eens bij ijs in bekertjes. Dat gaat prima, daarmee scheppen. Waarom hier overal van die onhandelbare plastic poppelepeltjes voor in de plaats verschijnen is mij een onbegrijpelijke schande!

prima
houten
lepel
1950-1970

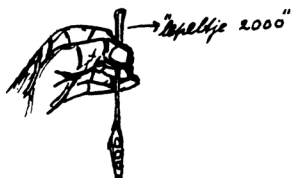

reparatie
spiegel
'81

Maar naar dat Schoolkamp moest ik dus wel. Ik kreeg twee guldens mee die de hele week in de kontzak van mijn plusfours brandden, totdat ik er een theelepeltje voor thuis van kocht. Met steeds groter wordende souvenirs koop je je je ouderlijk huis uit. Strak onder twee elastiekjes lag het lepelkje in een doorzichtig plastic doosje met een blauwfluwelen bodem.

Dat doosje hield ik zelf, om er in te gaan sparen voor een Trombone (plusfours) en het lepelkje, dat een uit drie mismaaakte bevers en een armoedig kroontje in elkaar geflanst wapentje van 'Otterlo' behalste, mocht naast het Avro-, Vierdaagsche-, Scheveningen-, Rode Kruis- en Molenlepelkje in het lepelvaasje met de Spar-zegels, de veiligheids-speld en de manchetknoop. Wie slaapt er tegen-

woordig nog als twee ware lepeltjes, met zijn meemens? Drie op de tien, hoogstens. Ze liggen er vandaag de nacht net zo kil, fantasie- en liefdeloos bij als die spichtige witte roerhoutjes, plastic-uitschot, prijs per 1000 stuks f 1,37, overheidsstijl:

En nu we het er toch over hebben: waarom liggen alle ballen en kroketten tegenwoordig op van die glibberige piepschuimen shitschaaltjes? Ze deden het toch voortreffelijk op die smaakvolle kartonnen schoteltjes?

De telefoon gaat. Het is W., de redakteur van HP, die mij een goedemorgen wenst en zegt dat we binnenkort eens moeten praten over mijn column. ‘Zijn er dan problemen?’ vraag ik. Wat gebeurt er trouwens in godsnaam achter de schermen van al die benzinstations? Restyling, zeker weer. Moet dat een POMP voorstellen, zo’n vierkante gnoom met zo’n slurf? Straks tekenen onze kinderen alleen nog maar met rechte lijnen, wat ik u brom. En dan nog iets, Majesteit: is het U bekend dat men, op de banken, zijn geld niet langer ‘live’ krijgt uitbetaald? Dat Uw Geld, en de bank heeft het uiteindelijk alleen maar te leen, om er vaak slechte dingen mee te doen, dat men zijn uw geld dus ergens boven in het bankgebouw door waarschijnlijk zieke, oude bankemployees met jeuk en allerlei uitslagen in een enorme, vettige plastic buizenpost-piem laat proppen en dat de poen er dan door een oud opgemaakt uitzendbalieneesje onder uw koninklijke neus moet worden uitgeschud en gepeuterd met een balpennetje van f 37,79 de 10.000 stuks waarop EIGENDOM BANK staat gedrukt?

Hallo, was ik daar nog? Ja hoor W., alleen ik lig in bed. Griep natuurlijk. Maar wat was er nou met mijn column?